

Brána

do sveta kníh a knižnice

ročník III./číslo 1
vychádza 1.1.2023

ISSN 2729-9171

vydáva Mestská knižnica Kysucké Nové Mesto

V tomto čísle sa dočítate:

Čo číta riaditeľka Kysuckej knižnice v Čadci?

Domáce vzdelávanie

Katarína Soyka a Anton Stiffel besedovali

Celebrity v knižnici

Predstavujeme spisovateľku Tove Jansson

Čo nás v knižnici potešilo

Obsah

04 Z poličky

Knihovnička Jana Bírová

06 Šramot

Domáce vzdelávanie

08 Zoznámte sa

Katarína Soyka a Anton Stiffel

10 Za oponou

Celebrity v knižnici

11 Záložky

Knižné novinky

12 U Magnusa

Tove Jansson

14 Omrvinky

Čo nás prekvapilo, potešilo

16 Notifikácie

Program, výročia

Vydáva: Mestská knižnica Kysucké Nové Mesto
Belanského 9, 024 01 Kysucké Nové Mesto

Periodicita: 4x ročne

Šéfredaktor: Erika Kučáková

Redakčná rada:

Jana Hrubá

Jaroslava Nemcová Mikolášová

Dušana Šinalová

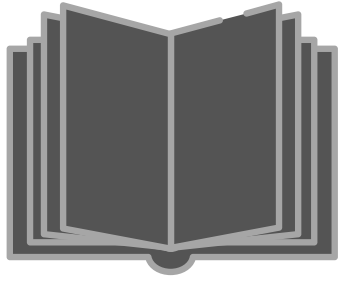
NA ÚVOD

Uplynulý rok sa niesol v znamení doznievajúcich protipandemických opatrení. Napriek tomu sme sa snažili, aby daná situácia čo najmenej obmedzila návštevníkov knižnice. Rok 2022 pre nás predstavoval dokonca rekord, keďže sme zorganizovali až 305 podujatí, ktorých sa zúčastnilo približne 8800 návštevníkov.

Radosť nám počas roka urobilo niekoľko vecí. Cez Fond na podporu umenia (FPU) a Fond na podporu kultúry národnostných menšín sme získali spolu 6000€ na nákup knižničného fondu. FPU zároveň podporil sumou 1700€ projekt Domškoláci v knižnici, o ktorom sa bližšie informácie dočítate v tomto čísle.

Nesmierne sa tiež tešíme z ocenení, ktoré sa nám podarilo získať. Členovia predstavenstva Slovenskej asociácie knižníc ocenili náš projekt Vernostnej karty ako najoriginálnejší a udelili nám cenu SAKAČIK 2021. Ďalších päť ocenení sme dostali od Kysuckej knižnice v Čadci, pričom ocenili aj vydávanie elektronického časopisu Brána: do sveta kníh a knižnice. Veríme, že aj rok 2023 bude pre mestskú knižnicu rovnako priaznivý.

vaše knihovničky

Do zimného vydania periodika Brána: do sveta kníh a knižnice som si ako respondentka na moju tradičnú otázku vybrala riaditeľku Kysuckej knižnice v Čadci. PhDr. Janku Bírovú. Profesií knihovníka podľahla už dávno, keď si na svoje stredoškolské vzdelanie vybrala Strednú knihovnícku školu v Bratislave, vtedy jedinú strednú školu na Slovensku venujúcu sa štúdiu knihovníctva. Vzdelanie si následne doplnila štúdiom na Filozofickej fakulte UK v Bratislave, odbor Teória kultúry. Kultúre venovala celý život a pracovala na rôznych pozíciách v kultúre a knihovníctve: Experimentálna okresná knižnica v Čadci, ONV v Čadci, Obvodný úrad Kysucké Nové Mesto, Krajský úrad v Žiline, Žilinský samosprávny kraj, Kysucká knižnica v Čadci. Na všetkých pracovných pozíciách pracovala na záchrane a zveľadovaní kultúrnych hodnôt. Uplynulých 9 rokov je riaditeľkou Kysuckej knižnice v Čadci, ktorá regionálnou pôsobnosťou prispieva k rozvoju knihovníctva na Kysuciach.

Opýtala som sa PhDr. Janky Bírovej, ktorá kniha je podľa nej tá najlepšia, ktorú v živote čítala. Bez váhania a rýchlo mi odpovedala: „Moja naj kniha je Dejiny umenia od José Pijoana. Encyklopedické dielo predstavuje poklady svetového umenia od výtvarných prejavov pravekého človeka až po súčasnosť.“

Dielo v desiatych zväzkoch od José Pijoana vyšlo pred viac ako 70 rokmi. Čitatelia a milovníci umenia ocenia bohatú obrazovú dokumentáciu, na ktorej je dielo založené. Vynikajúce farebné reprodukcie predstavujú jednotlivé kultúry, epochy, umelecké prúdy a osobnosti. Encyklopédia je prístupná širokému okruhu záujemcov o výtvarnú kultúru a kultúrnu históriu.

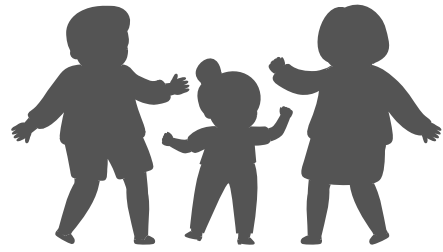
1. praveké umenie, egyptské, sumerské, akkadské, asýrske, babylonské umenie, umenie starovekého Iránu, predkolumbovské, mayské a andské umenie,
2. grécke, helenistické, etruské a rímske umenie,
3. umenie 1. storočia nášho letopočtu po románsky sloh v Európe a prejavy umenia byzantského,
4. gotické umenie, islamské umenie, umenie Indie a juhovýchodnej Ázie, čínske a japonské drevorezy,
5. predrenesančné umenie, vývoj flámskeho umenia a jeho predstavitelia,
6. talianske umenie 16. storočia, renesancia v Európe,
7. barokové umenie v Európe,
8. rokoko, umenie 18. storočia, romantické maliarstvo, impresionizmus,
9. výtvarné umenia na konci 19. a začiatku 20. storočia, symbolizmus, secesia, fauvizmus, kubizmus, ruská avantgarda, dadaizmus, expresionizmus,
10. surrealizmus, sochárstvo 20. storočia, abstraktná maľba, pop-art, architektúra 20. storočia, kinetické umenie a op-art, priemyselný design.

Pôvodne 10 dielny súbor sa rozrástol o ďalšie dva diely:

V jedenástej časti pribudli kapitoly, o ktorých sa v predošlých dieloch nepojednávalo: umenie Čiernej Afriky, Oceánie, blízkovýchodné umenia Chetitov, Parthov a Sasánovcov, keltské, iberské umenie a z novej doby európske poromantické maliarstvo a sochárstvo, ilustračná tvorba 19. storočia, umenie obdobia historizmu, nových technológií a pod. Dvanásť diel vznikol kompletne ako pôvodná práca českých autorov a predstavuje prvý pokus o komplexné zachytenie dynamickej tváre umeleckej scény posledných desaťročí.

Všetkých 12 částí Dejín umenia nájdete vo fonde mestskej knižnice.

Domáce vzdelávanie je na Slovensku možné od roku 2008. Výhody domáceho vzdelávania spočívajú v tom, že každý rodič najlepšie pozná svoje dieťa a individuálny prístup vo vyučovaní vlastného dieťaťa vlastne šetrí čas. Veľmi prínosným býva aj absencia skúšania pred tabuľou, čo minimalizuje počet stresových situácií pri domácom vyučovaní. Na druhej strane nedostatok socializácie v školskom kolektíve môže v budúcnosti poznačiť aj profesionálny život v zamestnaní. V reálnom svete bude totiž prichádzať do styku s rôznorodými typmi ľudských osobností a životnými situáciami.

Mestská knižnica sa rozhodla vyjsť v ústrety niekoľkým mamičkám, ktoré sa odhodlali v náročnom období pandémie vzdelávať svoje deti v domácom prostredí, a to ponúknutím svojich priestorov na ich komunitné stretávanie, ale aj ponukou vlastných podujatí odohrávajúcich sa na pôde knižnice. Projekt z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia ako hlavný partner. Náplň jednotlivých stretnutí bola dohodnutá vopred a pri vypracovaní jednotlivých vyučovacích hodín boli použité všetky dostupné metódy domáceho vzdelávania.

V knižnici prebehlo šesť stretnutí s domškolákmi. Na Deň ľudovej rozprávky, teda 16. marca, si domškoláci vypočuli zaujímavú prezentáciu o ľudovej rozprávke od knihovníčok vyparádených v krojoch. Prečítali niektoré známe a spoznali aj menej známe rozprávky. V závere stretnutia sa otestovali rozprávkovým dominom v znalostiach najznámejších ľudových rozprávok.

V máji sa stretli domškoláci v sprievode svojich rodičov s lesným pedagógom Ing. Jánom Vojtekom na podujatí Les ukrytý v knihe. Lesný pedagóg svojím profesionálnym prístupom a zároveň hravou formou motivoval deti k získaniu vzťahu ku knihám a čítaniu, zároveň tiež k prehĺbeniu pozitívneho vzťahu k prírode. Počas hodinky strávenej v knižnici naučil deti vnímať les hlavne sluchom a rozlišovať zvuky, ktoré sú pre les typické.

Po prázdninovej prestávke zrealizovala mestská knižnica ďalšie stretnutia. Témou bola napríklad Jeseň v prírode, kedy bol pripravený program, v rámci ktorého boli s domškolákmi preopakované písmenká pomocou abecedy vyrobenej z gaštanov. Šišky zas poslúžili na preopakovanie počtových operácií a boli čítané príbehy, kde hlavnú úlohu mala pani jeseň. Pásmo Cestujeme kade tade je v knižnici už niekoľkoročnou tradíciou. Je to názov pre sériu stretnutí čitateľov knižnice s kysuckonomestskými deťmi. Aktérom podujatia je vždy čitateľ knižnice, ktorý prostredníctvom vlastných fotografií z rôznych krajín sveta priblíži deťom históriu, kultúru, tradície a aj napríklad jedlo svojej krajiny. Domškolákom bez zaplatenia letenky a ubytovania pripravila knižnica stretnutie s rodáčkou z Ukrajiny. Tesne pred koncom roka bola deťom odprednášaná ešte téma najznámejších slovenských spisovateľov pre deti. Na záver sa oboznámili s tradičnými slovenskými remeslami a ich predstaviteľmi na Kysuciach.

Zoznámte sa

Katarína Soyka,
Anton Stiffel

Na knižnom trhu sa náhodne stretla knihovníčka so spisovateľkou. Takto netradične sa začala spolupráca, ktorá vyústila do besedy pre študentov gymnázia v Mestskej knižnici Kysucké Nové Mesto. Hostami knižnice boli spisovatelia Katarína Soyka a Anton Stiffel.

Katarína Soyka pochádza zo Žiliny. Vyštudovala latinčinu a históriu na Univerzite Komenského v Bratislave, neskôr jej učaroval čínsky jazyk. Počas práce na Veľvyslanectve Čínskej ľudovej republiky v Slovenskej republike sa zaviazala, že nebude publikovať nič pod svojim menom, preto píše pod pseudonymom. Vo svojej tvorbe sa zameriava na fantasy pre mládež a dospelých, na konte má však aj dva sci-fi príbehy. Hrdinovia jej kníh nie sú dokonalí. Tak, ako v reálnom živote, majú svoje dobré i zlé vlastnosti, a teda dostávajú príležitosť na prerod, či zmenu postojov.

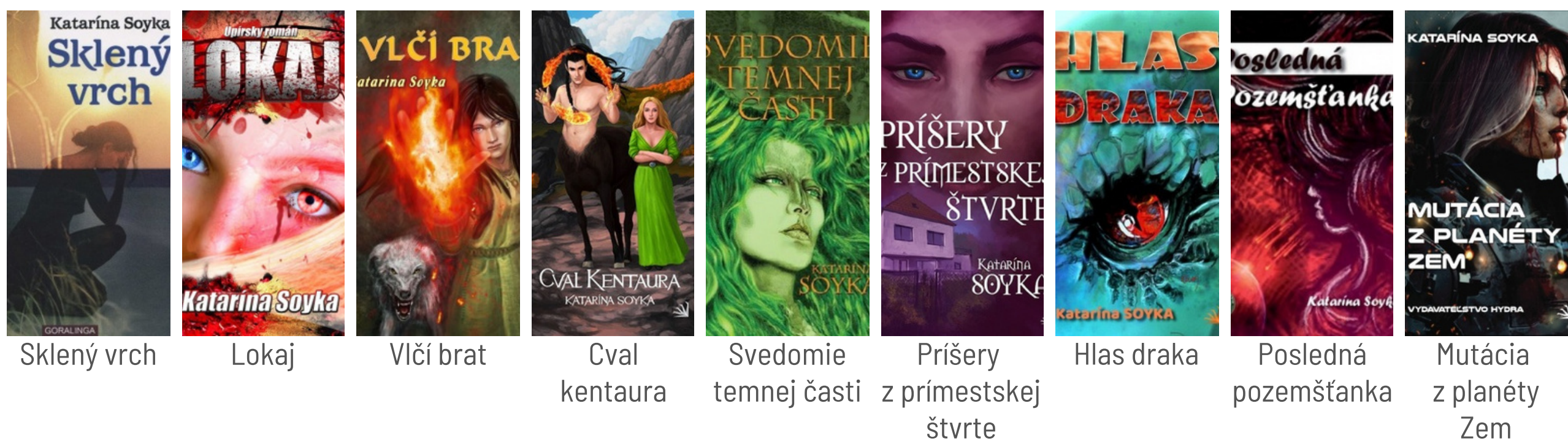

„Nepísať ako niekto, ale písať ako ja.“

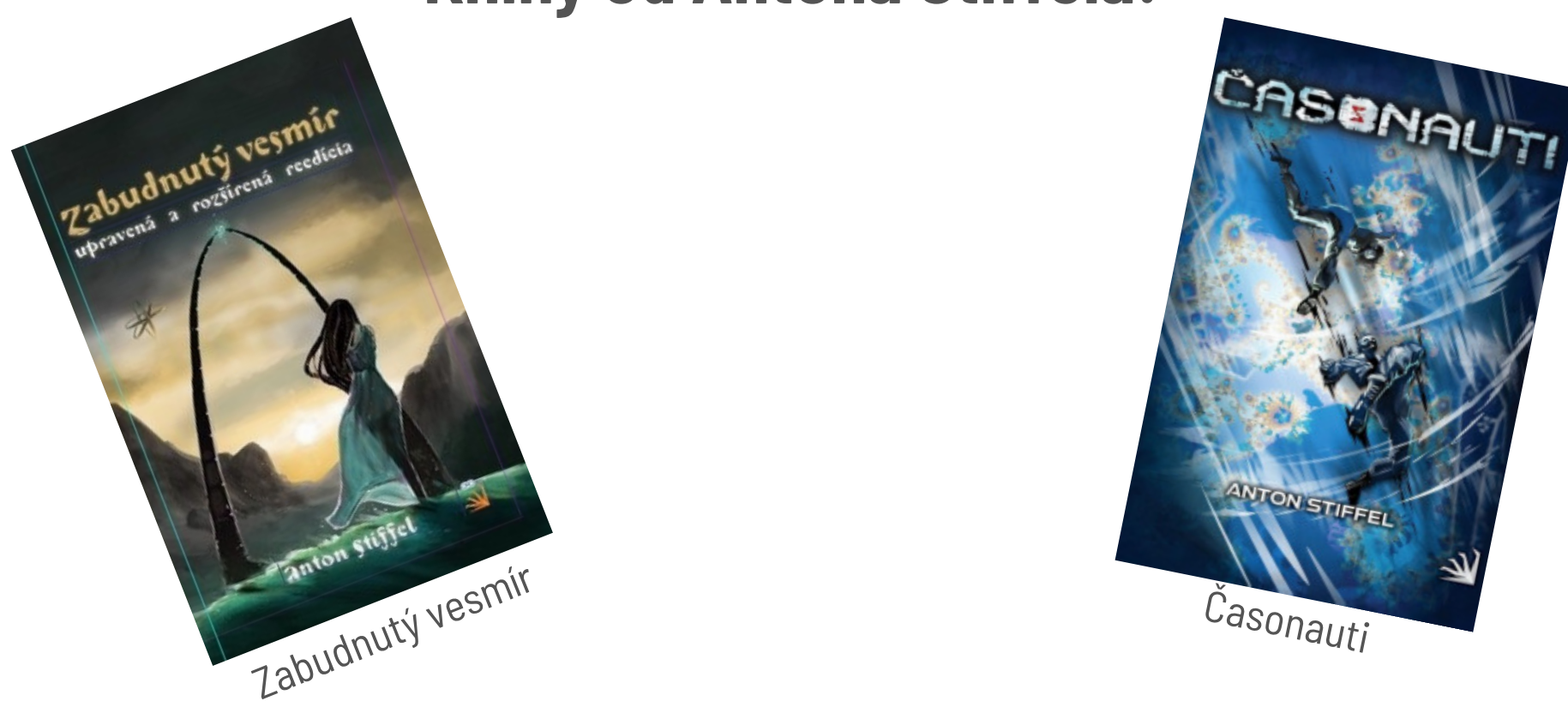
Anton Stiffel pochádza z Nižnej na Orave, vyštudoval strojnú inžinierstvo na Žilinskej univerzite. Počas dlhých ciest vo vlakoch si zvykol v hlave vymýšľať príbehy, až ho jedného dňa známi presvedčili, aby ich skúsil napísať. Postupne publikoval čoraz viac v rôznych časopisoch a antológiách a získaval ocenenia doma i v zahraničí. Jeho poviedky dostali ucelenú podobu v roku 2015, keď vyšli knižne pod názvom Zabudnutý vesmír. V jeho tvorbe sa nezvyčajne spája technika s láskou.

Obaja autori sa zhodujú, že spisovatelia majú písať o prostredí a zážitkoch, ktoré poznajú. Dôležité je nikoho nenapodobňovať, v opačnom prípade by nevyznali autenticky. Ako povedala na besede Katarína Soyka: „Nepísať ako niekto, ale písať ako ja.“

Knihy od Kataríny Soyky:

Knihy od Antona Stiffela:

Mestská knižnica na svojej pôde privítala niekoľko známych tvári. Takouto osobnosťou bola napríklad stand-up komička Simona Salátová. Stala sa súčasťou projektu s názvom Čítajme si. Mediálna hviezda prišla otvoriť podujatie bez nároku na odmenu. Stačilo jej, „že si medzi deťmi dobila energiu“.

V rámci projektu Celé Slovensko číta deťom prišiel František Tulec, známy pod menom Roko. Podujatiu dodal príťažlivosť a tie správne grády hudobnými vsuvkami z vlastného repertoára. "Mám to tu rád, s knihovníčkami som kamarát," znelo v záhrade za knižnicou aj od detí.

V rámci podujatia Jašíkove Kysuce sa v Mestskej knižnici Kysucké Nové Mesto konali stretnutia s viacerými spisovateľmi. Významnou osobnosťou, ktorá navštívila knižnicu, bol Ľubomír Feldek. Stretnutie bolo vtipné, srdečné, energické, inteligentné a charizmatické a spisovateľ zanechal silný dojem.

Vo svojom voľnom čase navštívili knižnicu Miloš a Michal Romanovci. Miloš priniesol so sebou bronzovú medailu z Olympijských hier v Pekingu 2022. Obaja detailne popísali, ako vyzerá deň hokejovej hviezdy a kam siahajú začiatky ich kariéry. Napriek pracovnej vyťažnosti prišli medzi čitateľov. Najšikovnejšej čitateľke dokonca venovali do daru hokejku.

Z verejných zdrojov podporil

u.

fond
na podporu
umenia

Dáma kontra strelec (Dominik Dán)

Po troch rokoch vyšetrovania sa detektívom podarilo chytiť vraha sedemnásťročnej prostitútky Ruženky Róžovej. Napriek sľubu šéfa Alexandra Mayora si Krauz a celá partia z kancelárie stoštyridsaťjeden neužijú zaslúžené oslavy ani pár dní voľna, lebo nový prípad sa už blíži nenápadne ako tajomný strelec maskovaný podvečerným šerom pustého lesa.

Rytierov sľub (Jana Pronská)

Nešťastná hra v kocky majstra Josifa z Aradu s hazardným hráčom a podvodníkom Valeriánom z Hrušova spustila udalosti, ktoré mali za následok smrť majstra i jeho dcéry. Vykonávateľom majstrovej poslednej vôle je Sigurd. Stal sa majiteľom Hrušovského panstva so všetkým, čo k nemu patrí, teda aj s dovtedajšou paňou Hrušova Marínou.

Zakliaty kláštor (Juraj Červenák)

Po trinástich rokoch v zámorí mieri Adam Šarkan naspäť na rodný Gemer. Jeho sestra Júlia ho prosí o pomoc s pátraním po svojom manželovi. Zeman Henrich Belohorský totiž záhadne zmizol. Stopa vedie aj na faru v neďalekých Drienčanoch, kde sa k výprave pripoja miestny znalec povestí Pavol Dobšínský a jeho pastorkyňa Zuzana Kráľovičová.

Tove Janssonová, rodným menom Tove Marika Jansson, sa narodila 9. augusta 1914 v Helsinkách vo Fínsku, umrela 27. jún 2001. Bola spisovateľka, autorka piesňových textov, maliarka, ilustrátorka, autorka komiksov. Žila vo Fínsku, no jej materinským jazykom bola švédčina, v ktorej aj písala svoje knihy.

Svoju kariéru síce začala ako maliarka, ale celosvetový úspech zožala ako spisovateľka. Jej prvá kniha o Muminovcoch s názvom Potopa u Muminovcov vyšla v roku 1945 a hneď zaznamenala výrazný úspech vo svete literatúry pre deti.

A aký príbeh sa skrýva v tejto knihe? Na zemi sa objavia pukliny a údolie zaleje voda. Hoci Muminovcov pripraví o útulný domček, nesťažujú sa a odvážne vplávajú do náruče novému dobrodružstvu. Šťastná náhoda im priplaví do cesty tajuplný dom. Skrýva množstvo vecí, ktoré nie sú tým, čím sa zdajú byť - papierové dvere, schody, ktoré nikam nevedú, sadrové jablká... Až urazená potkanica Ema im prezradí, že sa ocitli v slávnom divadle.

Tove Jansson si svojimi knižkami o malých, trochu tajomných bytôstkach muminoch, získala verných čitateľov v mnohých krajinách sveta. Tieto knihy boli spracované aj ako kreslené seriály.

Príbehy trollov Muminovcov sa často prirovnávajú k Tolkienovému Hobbitovi a ku Carollovej Alenke v ríši divov. Za svoju literárnu tvorbu pre deti dostala veľa medzinárodných ocenení, aj to najvyššie - Medailu Hansa Christiana Andersena.

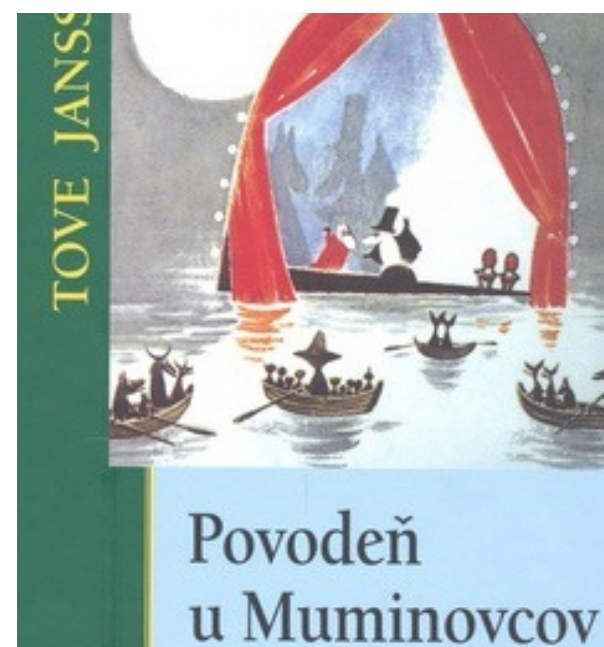
Ak vás spisovateľka zaujala, prídte si niektorú jej knihu požičať. V našom fonde nájdete tieto knihy od autorky:

Dobrodružstvá z údolia Muminovcov

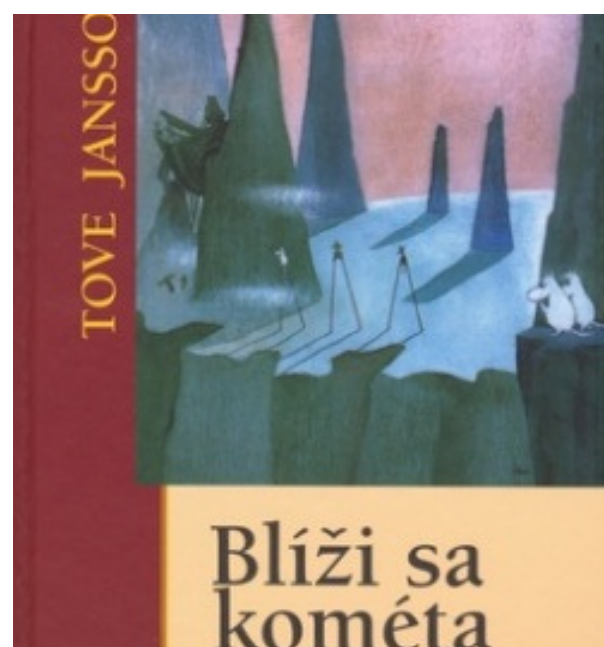
Ďalšie dobrodružstvá z údolia Muminovcov

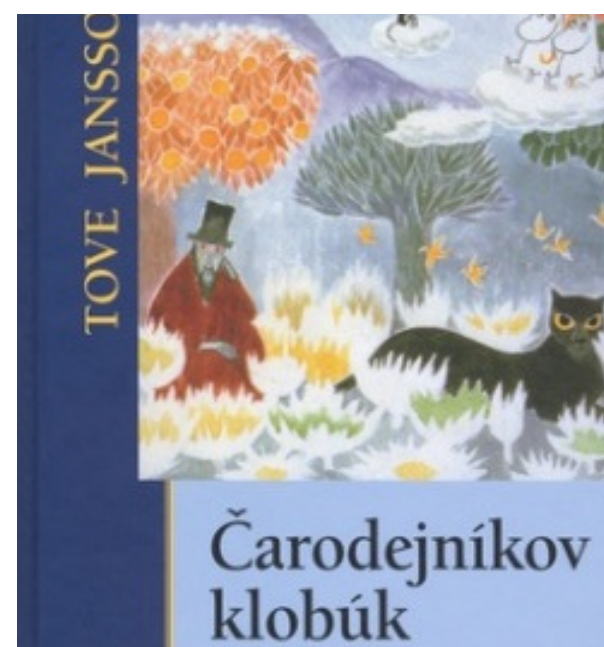
Povodeň u Muminovcov

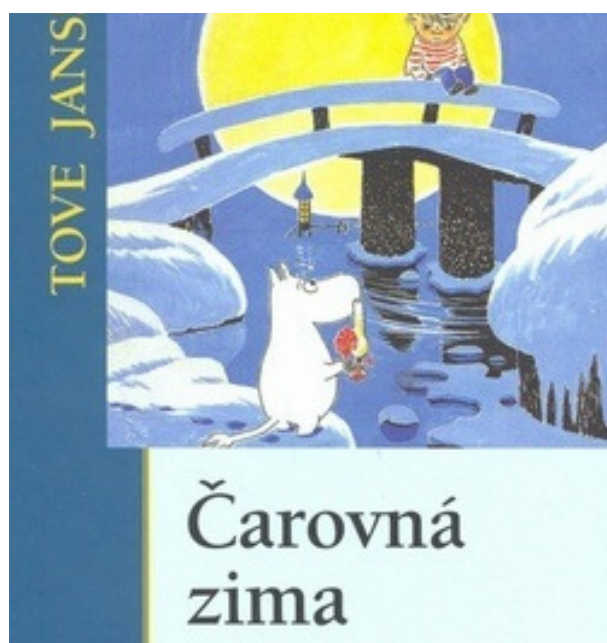
Vitajte v údolí Muminovcov

Blíži sa kométa

Čarodejníkov klobúk

Čarovná zima

Neviditeľné dieťa

Otecko píše pamäti

Omrvinky

Čo nás potešilo

V októbri a novembri sa konal úspešný Výpredaj vyradených kníh. Predalo sa ich takmer 700.

Päť ocenení Knihovnícky počín roka sme si priviezli z Kysuckej knižnice v Čadci: za poskytovanie kvalitných knižnično-informačných služieb, za propagáciu knižnice a jej činnosti, za kvalitnú akvizičnú prácu, za úspešné získanie mimorozpočtových zdrojov na činnosť knižnice a implementáciu projektov a za inšpiratívne nápady v knižničnej práci, konkrétne za vydávanie elektronického časopisu Brána: do sveta kníh a knižnice.

V rámci Giving Tuesday a Týždňa dobrosrdečnosti sme získali knižné dary. Z nich sme vytvorili 17 balíčkov, ktoré poputovali k malým čitateľom v núdzi.

Knihovníčky z oddelenia pre deti a mládež sa rozhodli, že pre ľahšiu orientáciu vo fonde, budú odteraz komiksové príbehy označené piktogramom.

Spolu 625 kníh, 73 didaktických a náučných pomôcok a tri predplatné periodík sme získali vďaka dotáciám.

18.11. 2022 bola v knižnici skvelá beseda s Antonom Stiffelom a Katarínou Soyka, autormi sci-fi a fantasy. Autori darovali do knižnice niekoľko kníh s osobným venovaním.

Poznáme víťaza celoročného turnaja v spoločenských hrách s názvom Zahrajme sa offline. Najviac sa darilo Zarke J.

V rámci Týždňa princezien a princov sme potešili 20 detí vlastnou pohľadnicou v kráľovskom šate.

Po prvýkrát v rámci Svetového dňa sporenia výherca v knižnici „nakúpil“ za svoju bankovku a tiež získal odmenu v podobe horúcej čokolády v Manon coffee and bar.

Na úžasnú cestu Mexikom sme sa vydali so Zuzanou Pavlusíkovou 5.10. 2022.

Vianočný stromček z kníh sme pre zmenu vymenili za krb z kníh s ponožkami.

január

Pošli ďalej - na špeciálnu záložku budú mať čitatelia možnosť pripísať zaujímavý výrok z knihy

január

Knihohľadačka - ak mladý čitateľ nájde v knihe minizáložku, čaká ho v knižnici sladká odmena.

6.2. - 19.2.

Revízia knižničného fondu - knižnica bude zatvorená

marec

Mesiac kníh - počas celého marca máme pripravené množstvo podujatí. Vždy aktuálne informácie k podujatiam nájdete na webovej a facebookovskej stránke knižnice.

marec

Týždeň slovenských knižníc - v tomto týždni odpúšťame sankčné poplatky. Termín upresníme včas.

27.1.

100 rokov od narodenia Kristy Bendovej

23.2.1455

Johann Gutenberg začal hromadnú tlač 42 riadkovej tzv. Gutenbergovej Biblie, prvej knihy zhotovenej mechanickým kníhtlačiariským strojom.

2.3.1545

Narodil sa Thomas Bodley, zakladateľ známej Bodleyovej knižnice v Oxforde

5.3.1616

Kopernikova kniha *De revolutionibus orbium coelestium*, kde vypracoval heliocentrickú sústavu sveta, sa dostala na zoznam zakázaných kníh

10.3.1796

Narodil sa Matej Hrebenda, šíriteľ knižnej kultúry

16.3.

Litovský Deň pašerákov kníh - oslavuje sa na pamiatku tých, ktorí do Litvy pašovali zakázané knihy počas okupácie Sovietskym zväzom v 19. storočí

Podujatia sa uskutočnia v prípade priaznivej epidemiologickej situácie a za dodržania všetkých aktuálne platných opatrení.